

Prof. Dr. Hacı KARA

ANGLO-AMERİKAN HUKUKU

**FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2026**

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Genel Yayın No | General Publication Number: 1261
Sertifika no | Certificate Number: 77398

Filiz Kitabevi

Yayın No | Publication Number: 2026/12

Kitap Adı: Anglo-Amerikan Hukuku
Book Title: Anglo-American Law
ISBN: 978-625-8585-08-7
DOI: doi.org/10.64161/filiz.9786258585087

Yazar(lar) | Author(s): Prof. Dr. Hacı KARA | orcid.org/0000-0002-8255-6277
Kurum | Institution: İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book - Monograph
Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish
Ebat | Dimensions: 16 x 23 cm
Baskı Sayısı | Edition: 1
Sayfa Sayısı | Pages: 221

Yayın Tarihi | Publication Date: Şubat 2026 | February 2026
Yayın Yeri | Place of Publication: İstanbul, Türkiye
Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: Vildan YAVUZ / Özge DANE
Baskı ve Cilt | Printing and Binding: Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika no: 77398)

Konu Kategorisi | Subject Categories: Bilimsel kitap | Scientific book

© All rights reserved | Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri
San. ve Tic. Ltd. Şti.

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Mollahüsrev Mah. Cemalyener Tosyalı Cad. No: 57A
Vefa-Fatih / İstanbul • Tel: +90 (212) 527 07 18
www.filizkitabevi.com • bilgi@filizkitabevi.com

*Sevgili kızım,
Beyza'ya içten sevgilerimle...*

Hâkim; bilgin, zeki, doğru, güvenilir, temkinli ve dayanıklı olmalıdır.

Mecelle

ÖNSÖZ

Hukuk fakültelerinde farklı adlarla, “Anglo-Amerikan Hukuku” ders olarak okutulmasına rağmen ders kaynakları aynı oranda zengin bulunmamaktadır. Kitap, mevcut bu eksikliğin giderilmesini amaçlamaktadır.

Kitapta doktrindeki yayınlar ve uygulama esas alınmıştır. Çalışma hazırlanırken Anglo-Amerikan Hukukunun ruhundan uzaklaşılmasına çalışılmıştır.

Kitabın tüm kullanıcılara faydalı olmasını dilerim.

Acıbadem, 2026

Prof. Dr. Hacı Kara
İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Deniz Hukuku Başkanı

Hâkimin dört vazîfesi vardır:

Nezaketle dinlemek,

akıllıca konuşmak,

temkinli düşünmek ve

tarafsızca karar vermek.

Socrates

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR	XXV
ÖZET.....	XXVII
ABSTRACT	XXVII
KAYNAKÇA	XXXI

BİRİNCİ BÖLÜM

HUKUK SİSTEMLERİ VE KARŞILAŞTIRMALI HUKUK

KAYNAKÇA	1
§1. HUKUK SİSTEMLERİ.....	1
A. ANGLO-AMERİKAN HUKUKU	2
I. TANIMI VE UYGULANDIĞI ÜLKELER	2
II. ANGLO-AMERİKAN HUKUK SİSTEMİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ.....	3
B. KITA AVRUPASI HUKUKU SİSTEMİ	4
I. KITA AVRUPASI HUKUK SİSTEMİNİN TARİHİ KÖKENİ	4
1. Roma Hukuku	4
a. Hukuk Tarihi Açısından Roma Hukuku	4
b. Roma Hukuku'nun Genel Özellikleri	5
c. Roma Hukuku'nun İlkeleri.....	5
aa. Köle.....	6
bb. Aile Reisi	7
cc. Vatandaş	7
2. Pandekt Hukuku	7
3. Roma-Cermen Hukuku	9

4. Roma Hukuku İle Pandekt Hukuku Arasındaki Farklılıklar	10
a. Konu Bakımından	10
b. Kaynak bakımından	10
c. Zaman Bakımından	10
d. Yer Bakımından	10
II. KITA AVRUPASI HUKUK SİSTEMİNİN TEMEL ÖZELLİKLERİ.....	10
1. Kanunlaşmış Olması	10
2. Kanunların Yazılı Olması	11
3. Özel Hukuk-Kamu Hukuku Ayırımının Bulunması.....	11
4. Adli Yargı-İdari Yargı Ayırımının Bulunması	11
5. Roma Hukuk Sistemine Dayanması.....	11
6. Biçimsel Kaynakları Olması	12
C. İSLÂM HUKUKU SİSTEMİ	12
I. GENEL OLARAK	12
II. İSLAM HUKUKUNA DAİR ÇEŞİTLİ KAVRAMLAR	13
1. Fıkıh	13
2. Şeriat	14
3. Ameliye.....	14
III. MECELLE	14
1. Genel Olarak	14
2. Bazı Mecelle Hükümleri	14
D. SOSYALİST HUKUK SİSTEMİ VE ÖZELLİKLERİ	15
I. SOSYALİST HUKUK SİSTEMİ.....	15
II. SOSYALİST HUKUK SİSTEMİNİN VE ÖZELLİKLERİ.....	16
1. Araçsallık	16
2. Mülkiyet.....	16
a. Devlet Mülkiyeti	16
b. Kişisel Ve Özel Mülkiyet	16
aa. Kişisel Mülkiyet	16
bb. Özel Mülkiyet	17
§2. KARŞILAŞTIRMALI HUKUK	17
A. GENEL OLARAK.....	17

B. HUKUK SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI.....	18
I. TARİHSEL TEMELLER.....	18
II. TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL ZEMİN.....	18
III. HUKUK TEKNİKLERİ.....	19
C. KARŞILAŞTIRMALI HUKUK SİSTEMLERİ.....	19

İKİNCİ BÖLÜM

ANGLO-SAKSON HUKUKUNDA BÖLÜMLER

KAYNAKÇA.....	23
§3. ANGLO-SAKSON HUKUK SİSTEMİ.....	24
A. GENEL HUKUK TARİHİ.....	24
I. İNGİLİZ HUKUK TARİHİ.....	25
II. İNGİLİZ MAHKEMELERİNİN TARİHİ SÜRECİ.....	27
1. Kral Mahkemeleri.....	28
a. Kral Mahkemelerince Uygulanan Usuller.....	31
aa. Jüri Usulü.....	31
bb. İzinsiz Giriş Davaları (Writ of Trespass).....	32
b. Kral Mahkemelerinin Türleri.....	33
2. KİLİSE (PİSKOPOS) MAHKEMELERİ.....	33
3. ŞANSÖLYE MAHKEMELERİ (COURT OF CHANCERY).....	34
a. Şansölye Mahkemelerinin Ortaya Çıkışı.....	34
b. Şansölye Mahkemelerinin Özellikleri.....	35
B. ANGLO-SAKSON HUKUKUNUN KAYNAKLARI.....	36
I. ORTAK HUKUK (COMMON LAW).....	37
II. HAKKANİYET HUKUKU (EQUITY LAW).....	38
III. MEVZU HUKUK-YAZILI HUKUK (STATUTE LAW).....	39
1. Genel Olarak.....	39
2. Parlamento.....	40
IV. DELEGATED LEGISLATION.....	41
V. MERCHANT LAW.....	41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İNGİLİZ HUKUK SİSTEMİ

KAYNAKÇA	45
§4. İNGİLİZ HUKUKUNUN BAZI DALLARI	46
A. İNGİLİZ MAHKEMELERİ	46
B. İNGİLİZ HUKUKUNDA ARABULUCULUK	47
C. İNGİLİZ HUKUKUNDA BİLİRKİŞİLİK	50
D. İNGİLİZ DENİZ TİCARETİ HUKUKU	51
E. İNGİLİZ CEZA HUKUKU	53
I. CEZA HUKUKUNUN GENEL İLKELERİ	53
II. HABEAS CORPUS İLKESİ	53
1. Genel Olarak	53
2. Habeas Corpus Başvuru Prosedürü	54
F. İNGİLİZ SÖZLEŞMELER HUKUKU	55
1. Genel Olarak	55
2. Sözleşmenin Kurulması	55
a. Anlaşma	56
aa. Teklif (icap)	56
bb. Kabul	57
3. Sözleşme Niyeti	58
4. Bedel	58
5. Şekil	59
6. Sözleşmenin İçeriği	60
a. Açık Şartlar	60
b. Zımni Hükümler	61
7. Sözleşmenin Sona Ermesi	61
a. İhlal	61
b. Beklenen İhlal	62
c. Bozma (Vitiation)	64
d. İptal Etme (Frustration)	66
G. İNGİLİZ ŞİRKETLER HUKUKU	66

I. İNGİLTERE’DE TİCARET HUKUKUNUN GELİŞMESİ	66
II. İNGİLİZ ŞİRKETLER HUKUKUNUN KAYNAKLARI	67
III. ŞİRKET KAVRAMI	67
1. Tanımı	67
2. Şirket Tüzel Kişiliği	67
IV. İNGİLTERE’DE ŞİRKET TÜRLERİ	68
1. Şahıs Şirketleri	69
2. Sermaye Şirketleri	70
a. Companies Limited by Shares	70
b. Companies Limited by Guarantee	71
c. Limited liability Partnership	71
d. Limited Şirket: Private Limited Company (Ltd, Limited)	71
H. İNGİLİZ İDARE HUKUKU	71
1. İngiltere’de İdarenin Yargısal Denetim Yolları	71

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AMERİKAN HUKUK SİSTEMİ

KAYNAKÇA:	75
§5. AMERİKAN HUKUKU	77
A. AMERİKAN HUKUKUNUN TARİHİ TEMELLERİ	77
I. KOLONİ DEVRESİ (1607-1776)	78
II. BATI İSTİKAMETİNE DOĞRU YAYILMA DEVRESİ (1776-1865)	78
III. ENDÜSTRİLEŞME DEVRESİ (1865-1898)	79
IV. EKONOMİK TANZİM DEVRESİ (1898-1958)	80
B. AMERİKAN HUKUKUNUN KAYNAKLARI	80
I. MAHKEME İÇTİHATLARI	80
II. AMERİKAN ORTAK HUKUK (COMMON LAW)’UN ÖZELLİKLERİ	81
1. Kıta Avrupası Hukukundan Farklılaştırılmış Ortak Hukuk	81
2. Vaka Hukuku	81
a. Vaka Hukukunda Türler	82
aa. Saf Karar Davaları Hukuku	82

bb. Anayasal Hükümlere Dayanan Dava Hukuku	82
cc. Kanun Hükümlerine Dayanan Dava Hukuku	82
b. Üst Mahkemelerin Kararları	82
III. YASAMA	82
1. Amerikan Anayasa'sının Etkisi.....	83
2. Amerikan Anayasası ve Bireysel Özgürlükler	84
IV. UYUMLAŞTIRMA ÇALIŞMALARI	85
1. Yeknesak Ticari Kurallar	85
2. Hukukun Yeniden Beyanı	85
a. Çalışmanın Amacı.....	85
b. Önemi	86
§7. AMERİKAN HUKUKUNDA MERKEZİ DEVLET İLE EYALETLERİN HUKUK SİSTEMİ ARASINDAKİ İLŞKİ	86
A. FEDERAL YAPI VE EYALETLERİN YETKİ ALANLARI	86
I. FEDERAL DEVLETE ÖZGÜ YETKİLER.....	87
II. FEDERE DEVLETLERE ÖZGÜ YETKİLER.....	87
B. FEDERAL VE FEDERE DEVLETTE AYNI OLAN YETKİLER.....	87
C. FEDERAL DEVLETTE YASALARIN HİYERARŞİSİ.....	88
D. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDE ARABULUCULUK	89
§8. AMERİKADA MAHKEMELER.....	93
A. İKİLİ MAHKEME SİSTEMİ	93
B. EYALET MAHKEMELERİ (state courts)	93
C. FEDERAL MAHKEMELER (FEDERAL COURTS)	95
I. BÖLGE MAHKEMELERİ (CIRCUIT CORTS).....	95
II. TEMYİZ MAHKEMESİ (SUPREME COURT-APPEAL COURT)	95
III. YÜKSEK MAHKEME (HIGH COURT).....	96
§9. AMERİKAN HUKUKUNUN BAZI DALLARI	96
A. ABD ANAYASA HUKUKU	96
B. AMERİKAN ŞİRKETLER HUKUKU	99
I. ANONİM ŞİRKETLER (CORPORATION)	99
1. C Corporation (C Corp)	99
2. S Corporation (S Corp)	100

II. LİMİTED ŞİRKETLER (LIMITED LIABILITY COMPANY/LLC).....	100
III. ORTAKLIK ŞİRKETLERİ (PARTNERSHIP)	101
IV. ŞAHİS ŞİRKETLERİ (SOLE PROPRIETORSHIP/SP).....	102
C. AMERİKAN KANUNLAR İHTİLAFI	102
D. AMERİKAN CEZA HUKUKU	103
I. SUÇLAR VE CEZALARI	103
II. ÇOCUKLAR İÇİN CEZALAR	104
III. GÜVENLİK TEDBİRLERİ VE BİREYSEL HAKLARIN SINIRLANMASI	104
1. Tutuklama	104
2. Diğer Tutmalar (Detention).....	105
a. Sorgulama Tutmaları	105
b. Ev Sakinlerinin Gözaltına Alınması	106
c. Polis Merkezinde Tutulma	106
3. Gözaltına Alma	106
4. Müsadere.....	106
5. Araç Çevirme	106
IV. BİREYSEL HAKLARI SINIRLANMA YÖNTEMİ	107
1. Hâkim Kararı.....	107
2. Arama İçin Kişinin İzin Vermesi	107
3. Kaydetme Ve Dinleme	108
4. Avukat Desteği Alma Hakkı	108
a. Miranda Kuralı.....	108
b. Miranda Uyarıları	110
aa. Uyarı Yapılmadan Delil Elde Edilmesi	110
bb. İtirafın Sanık İfadesini Çürütmek İçin Kullanılması.....	110
cc. Sonraki Geçerli İtiraf.....	111
dd. Kefaletle Serbest Bırakma	111
ee. İkrarın Delil Olarak Kullanılabilmesi.....	111
V. SAVCI-SANIK PAZARLIĞI	111
1. Tanımı	111
2. Suçlama Ve Ceza Pazarlığı	112

3. Türleri	112
a. Suç İsnat Pazarlığı (Charge Bargaining).....	113
b. Suçlama Sayısı Pazarlığı (Count Bargaining).....	113
c. Ceza Pazarlığı (Sentence Bargaining).....	113
4. İtiraf Pazarlığının Uygulanması	113
a. Soruşturma (Tahkik, Tahkikat).....	114
b. Kovuşturma (Takibat, Takip)	114
5. Savcı-Sanık İtiraf Pazarlığı	116
6. İtiraf Pazarlığında Hâkimin Rolü Ve Takdir Yetkisi	116
7. İtiraf Pazarlığının Yapılma Zamanı.....	117
8. İtiraf Pazarlığına Dair Sınırlamalar	117
9. Suçu Kabul Etmenin Geçerlilik Şartları	118
a. Gönüllülük ve Bilgi.....	118
b. Suçu Kabul Etmekten Vazgeçme	118
c. Pazarlıkla Kabul Edilen Anlaşmanın İhlal Edilmesi	119
VI. HABEAS CORPUS İLKESİ	119
E. USUL HUKUKU	119
I. TEMEL AMERİKAN HUKUK PRENSİPLERİ	120
1. Emsal Kararlara Uyma Zorunluluğu (Stare Decisis) İlkesi	120
2. Çift Mahkeme Sistemi İlkesi.....	120
3. Mahkeme Kararlarındaki Hiyerarşiye Uyma İlkesi	120
4. Yargı Yetkisine Tabii Olma İlkesi	121
5. Zorunluve İkna Edici Kaynakların Etkisi İlkesi	121
6. Birincil Ve İkincil Hukuk Kaynaklarının Etkisi İlkesi	122
II. AMERİKAN HUKUKUNDA YARGI SİSTEMİ VE MAHKEMELER	122
1. Tekdüze Bir Yargı Sistemi Kurulamayışının Sebepleri	122
2. Mahkemelerin Görev ve Yetkisi	122
III. AMERİKAN ÇİFTE YARGI SİSTEMİ	125
1. Federe Devlet (Eyalet) Mahkemeleri	125
a. İlk Derece Mahkemeleri (Courts Of Jurisdiction).....	127
aa. Courts of Limited Jurisdiction.....	127

bb. Genel Yetkili İlk Derece Mahkemeleri (Trial Courts of General Jurisdiction)	129
b. İstinaf Mahkemeleri (Intermediate Appellate Courts)	130
c. Temyiz Mahkemeleri (Ultimate Appellate Court)	130
2. Federal Devlet Mahkemeleri	131
a. ABD Bölge Mahkemeleri (the Federal District Courts)	131
b. ABD İstinaf Mahkemeleri	133
c. ABD Yüksek Mahkemesi (Supreme Court)	134
IV. MAHKEMELERDE USUL İŞLEMLERİ	136
1. Amerikan Hukuk Sisteminde Kurumsal Roller	136
a. Jüri Süreci veya Ön Duruşma	137
b. Hâkim	138
c. Avukat	138
aa. Danışman	139
bb. Müzakereci	139
cc. Davacı (Litigator)	139
dd. Araştırmacı	139
d. Savcı	140
VI. DAVA SÜRECİ	140
1. Davanın Başlaması	140
2. Esasa İlişkin İnceleme (Discovery)	140
3. Delil Keşfi	141
4. Muhakeme (The Trial)	142
a. Jüri	142
b. Kürsü Duruşması (Bench Trial)	143
c. Muhakemeyi Yenileme (New Trial)	143
5. Mahkeme Sonrası Prosedür	143
F. AMERİKAN İDARE HUKUKU VE YEREL YÖNETİMLER	144
I. İDARE HUKUKU TANIMI VE ÖZELLİKLERİ	144
II. YEREL YÖNETİMLER	145
1. Tarihçesi	145
2. Yerel Yönetim Sisteminin Genel Özellikleri	146

III. AMERİKÂN HUKUKUNDA YEREL YÖNETİM YAPISI	147
1. County.....	147
a. County Meclisi.....	149
b. Seçilmiş İdari Görevliler.....	149
c. Atanmış Görevliler.....	149
2. Municipality	149
a. Belediye Başkanlı Meclis Sistemi.....	150
aa. Güçlü Belediye Başkanı (Strong Mayor)	151
bb. Zayıf Belediye Başkanlığı	151
b. Belediye Meclisi-Şehir Yöneticisi Sistemi	151
c. Kent Komisyonu Sistemi	152
d. Township	152
e. Bölge (District)	153
aa. Okul Bölgesi (School District).....	153
bb. Özel Bölgeler (Special Districts)	154
3. Büyükşehir Yönetimi (Metropolitan Government)	155
4. Yerel Yönetimler Arasında Görev Paylaşımı.....	156
G. AMERİKÂN HUKUKUNDA ALTERNATİF ÇÖZÜM YOLLARI.....	157
I. TAHKİM HUKUKU.....	157
II. ARABULUCULUK (MEDIATION).....	158
III. ÜÇÜNCÜ KİŞİYE HAVALİ	158
IV. BİRLİK MAHKEMESİ (ASSOCIATION TRIBUNAL).....	158
V. HÂKİM KİRALAMA (RENT A JUDGE)	159
VI. MİNİ DURUŞMA (MINITRIAL).....	159
H. AMERİKÂN HUKUKUNDA BİLİRKİŞİLİK	159

BEŞİNCİ BÖLÜM

YARGISAL GÖREVLER VE YARGIDA YER ALAN KİŞİLER

KAYNAKÇA	165
§10. İNGİLİZ VE ABD HUKUKUNDA YARGIDA GÖREV ALAN KİŞİLER	165
A. HÂKİMLER	165

I. İNGİLİZ HUKUKUNDA HÂKİMLER.....	165
II. AMERİKAN HUKUKUNDA HÂKİMLER	168
1. Bölge Hâkimleri	168
2. Federal Mahkeme Hâkim Çeşitleri	170
a. Yüksek Mahkeme Hâkimleri	170
b. Temyiz Mahkemesi Hâkimleri	170
c. Bölge Mahkemesi Hâkimleri	170
d. Uluslararası Ticaret Mahkemesi Hâkimleri	171
B. AVUKATLAR.....	171
1. İngiltere’de Avukatlık	171
a. Genel Olarak	171
b. Solicitor ve Barister Ayrımı	173
2. Amerika’da Avukatlık.....	176
a. Solicitor ve Barister Ayrımı	176
KAVRAM DİZİNİ	179